LANDSKABETS VOGTERE, OVER OG UNDER JORDEN – FOKUS PÅ JORDEN

Link til feedbackformular og QR-kode:
https://ecolise.eu/curiosoil-lesson-plan-form-DA

Emne: Etik
Varighed: 45 minutter. Bemærk venligst, at de angivne tider kun er vejledende og meget stramme, de giver ikke plads til længere diskussioner.
Aldersgruppe: 14-16 år
Emne: Vores etiske ansvar over for jorden: Landskabets vogtere, over og under jorden

Tilslutning til CURIOSOIL-værktøjer:

- SLAF, især til VÆRDIER
- Jordbundsnysgerrighedssættet vil med tiden tilbyde aktiviteter, der direkte og indirekte omhandler etik og jord, herunder denne form for diskussion.

LÆRINGSRESULTATER

Viden:
- Forstå hvordan jorden er vært for liv og understøtter økosystemer, og hvad det indebærer etisk set, samt de etiske dimensioner af jordbevarelse.
- Anerkende jord som en ikke-fornyelig, værdifuld ressource, der kræver moralsk overvejelse
- Identificer hvordan samfundssystemer og personlige valg påvirker jordens sundhed globalt

Færdigheder:
- Udvikle kritisk tænkning om miljøetik
- Øv dig i samarbejdsbaseret problemløsning
- Anvende etisk argumentation på virkelige scenarier

Kompetencer:
- Miljømæssigt medborgerskab og ansvarlighed
- Etisk beslutningstagning i bæredygtighedssammenhænge
- Kommunikation af komplekse moralske begreber

LÆRINGSMÅL I SAMMENHOLDEN MED JORDKOMPETENCEOMRÅDER

1. Jordens liv og funktioner
Indikatorer: Eleverne kan forklare, hvorfor jord fortjener etisk overvejelse, baseret på det faktum, at det er et levende system, der er vært for "jordens fødenet".
Beskrivelser: Eleverne beskriver jord som et levende system og formulerer dets rolle i at understøtte andre økosystemer, dets implikationer for fødevaresikkerhed og økosystemernes sundhed som grundlæggende etiske argumenter for dets beskyttelse.

2. Jordbundens diversitet
Indikatorer: Eleverne anerkender jord som et fælles gode, afgørende for menneskelige samfunds velbefindende og med dybe forbindelser til kultur. Eleverne identificerer de moralske konsekvenser af tab af biodiversitet i jorden og jordforringelse.
Beskrivelser: Eleverne forbinder jordens diversitet med begreber om retfærdighed, fremtidige generationers rettigheder og naturlige systemer iboende værdi.

3. Jordbundstrusler

Indikatorer: Eleverne identificerer etiske dimensioner af jordforringelse
Beskrivelser: Eleverne analyserer, hvordan jordbundstrusler rejser spørgsmål om retfærdighed mellem generationer, global lighed og moralsk ansvar.

4. Jordløsninger
Indikatorer: Studerende foreslår etisk funderede jordbevarende handlinger
Beskrivelser: Eleverne identificerer forskellige trusler og muligheder relateret til jordens sundhed og udvikler personlige og kollektive handlingsplaner baseret på etiske principper om forvaltning, retfærdighed og omsorg.

LEKTIONENS STRUKTUR

Aktivitet 1: Jordplejecirkel (10 minutter)

Beskrivelse: Eleverne danner en cirkel og deltager i en guidet diskussion, der udforsker deres forhold til jord gennem etiske perspektiver.

Materialer:
- En lille håndfuld lokal jord i klare beholdere (én pr. elev)
- Forstørrelsesglas (valgfrit)
- Spørgsmålskort om jordetik (BILAG 1)
- Sticky notes

Opsætningsvejledning:
Stil stolene i en cirkel. Placer jordprøverne i midten. Forbered spørgsmålskort.

Trin-for-trin proces:
1. Hver elev tager en jordprøve og observerer den i et minut. Multimedieressourcer (video, lyd, billeder) fra Curiosity Kit kan også bruges.
2. Læreren stiller det indledende spørgsmål: "Hvilket etisk forhold har vi til denne jord?"
3. Eleverne sender spørgsmålskort rundt, og hver læser et højt
4. Kort diskussion efter hvert spørgsmål (30 sekunder pr. elevbesvarelse)
5. Afslut med at eleverne nævner ét ord, der beskriver deres etiske holdning til jord

Optagelse:
Eleverne skriver deres etiske svar på ét ord på en seddel

Opfølgende dokumentation:
Lav en "ordsky om jordetik" på tavlen

Henvisning til pensumindhold:
Miljøetik, moralsk ansvar, forvaltningskoncepter

Aktivitet 2: Jorddilemma-teatret (15 minutter)

Beskrivelse: Eleverne udfører korte rollespil, der skildrer etiske dilemmaer relateret til jordbrug, udvikler empati og forståelse for forskellige perspektiver.

Materialer:
- Scenariekort med jordbundsrelaterede etiske afvejninger og dilemmaer (BILAG 2)
- Enkle rekvisitter (hatte, skilte eller navneskilte til roller)
- Timer

Opsætningsvejledning:
Del klassen op i grupper på 4-5 personer. Hver gruppe modtager et forskelligt scenariekort med tildelte roller (landmand, miljøforsker, lokalt medlem af samfundet, repræsentant for fremtidige generationer osv.).

Trin-for-trin proces:
1. Grupperne modtager scenariekort (2 minutter til at læse og tildele roller)
2. 5 minutters forberedelsestid til miniforestillinger
3. Hver gruppe opfører deres 2-minutters etiske dilemma-scene
4. Efter hver forestilling foreslår publikum etiske løsninger
5. Grupperne stemmer om det mest overbevisende etiske argument, der præsenteres

Optagelse:
Hver gruppe skriver deres valgte etiske løsning på flipoverpapir

Opfølgende dokumentation:
Vis etiske løsninger frem i klasseværelset

Henvisning til pensumindhold:
Anvendt etik, interessentperspektiver, moralsk ræsonnement

<u>Aktivitet 3: Løftetræ for jordløsninger (12 minutter)</u>

Beskrivelse: Eleverne skaber et fælles "løftetræ", hvor de forpligter sig til specifikke, positive handlinger for jordbeskyttelse baseret på etiske principper.

Materialer:
- Stor omrids af træ af papir på væg/tavle
- Farvede papirblade (udskårne figurer)
- Tuscher/penne
- Tape eller limstifter

Opsætningsvejledning:
Hæng en stor trækontur op på væggen. Forbered farvede papirblade. Opstil stationer med skriveredskaber.

Trin-for-trin proces:
1. Eleverne reflekterer over personlige handlinger, de kan foretage for at beskytte jordbunden (BILAG 3)
2. Hver elev skriver én specifik, opnåelig forpligtelse på et ark papir
3. Eleverne deler deres løfte med en partner og forklarer den etiske begrundelse
4. Eleverne fastgør blade til træet og skaber dermed en visuel demonstration af engagement
5. Klassen læser udvalgte løfter højt til inspiration

Optagelse:
Individuelle løfter skrevet på blade

Opfølgende dokumentation:
Fotograferet færdiggjort løftetræ til fremtidig reference

Reference til pensum: Personlig etik, miljøhandling, moralsk engagement

Aktivitet 4: Refleksion over Jordvogtere (8 minutter)

Beskrivelse: Eleverne gennemfører en reflekterende skriveøvelse, der forbinder deres læring med personlige værdier og fremtidige handlinger.

Materialer:
- Refleksionsark
- Kuglepenne
- Blød baggrundsmusik (valgfrit)

Opsætningsvejledning:
Uddel refleksionsark. Dæmp lyset en smule og spil blid instrumentalmusik for at skabe en kontemplativ atmosfære.

Trin-for-trin proces:
1. Eleverne udfylder arbejdsark med guidet refleksion
2. Partnerdeling af én vigtig indsigt
3. Klassens afslutningscirkel – hver elev deler et ord, der beskriver, hvordan de føler sig som "Jordvogtere"

Optagelse:
Udfyldte refleksionsark

Opfølgende dokumentation: Eleverne opbevarer arbejdsark i etikporteføljer

Reference til pensum: Moralsk udvikling, personligt ansvar, miljøforvaltning

---

VURDERING

Formativ vurdering:
- Observation af deltagelse i diskussioner og rollespil
- Kvaliteten af etisk ræsonnement demonstreret i aktiviteter
- Peerfeedback under partnerdelingssessioner

Summativ vurdering:
- Svar på refleksionsarket, der viser forståelse af jordetik
- Kreativitet og gennemførlighed af personlige løfter
- Demonstration af etisk ordforråd og begreber i diskussioner

DIFFERENTIERINGSSTRATEGIER

For avancerede elever:
- Tilvejebring yderligere etiske rammer (deontologiske, konsekvensetiske, dydsetiske) til at analysere jordbundsproblemer
- Tildel lederroller i gruppeaktiviteter
- Opfordr til forbindelser til andre miljøretfærdighedsspørgsmål

For elever med problemer:
- Giv sætningsbegyndere til diskussioner og skriftligt arbejde
- Tilbyd visuelle hjælpemidler, der viser jordens betydning
- Tillad verbale svar i stedet for skriftlige for nogle aktiviteter

For studerende, hvis modersmål ikke er undervisningssproget:
- Angiv en liste over nøgleord med oversættelser
- Opfordr til brug af modersmål i den indledende brainstorming

- Par med tosprogede jævnaldrende for at få støtte

UDVIDELSESAKTIVITETER

Øjeblikkelige forlængelser:
- Opret et klasse "Jordetisk charter", der kombinerer alle indsigter
- Design plakater, der fremmer etisk jordbehandling
- Forskning i og præsentation af praksisser for jordforvaltning i hjemlandet

Hjemmeundervisning:
- Interview familiemedlemmer om deres forhold til jord
- Dokumentér personlige jordbeskyttelsestiltag i en uge
- Skriv et brev til en lokal politiker om jordbevaringsetik

Sundheds- og sikkerhedshensyn:
- Sørg for, at jordprøverne kommer fra sikre, uforurenede kilder. Sørg for, at prøverne IKKE kommer fra beskyttede områder, og at du har bedt om tilladelse fra ejeren af jorden.
- Sørg for håndsprit efter håndtering af jord
- Undersøg eventuelle allergier over for jord eller plantematerialer
- Hold frie stier under bevægelsesaktiviteter

JORDETISKE SPØRGSMÅLSKORT

Instruktioner til lærere: Udskriv disse kort på karton og klip dem ud. Brug 8-10 kort til en klasse med 25-30 elever. Hvert kort indeholder et tankevækkende spørgsmål, der kan stimulere en etisk diskussion om jord.

KORT 1
Har vi en moralsk pligt til at beskytte jorden for fremtidige generationer?

Tænk over: Hvad skylder vi børn, der endnu ikke er født? Er det rimeligt, at vi bruger jordressourcer, der har taget tusinder af år at dannes?

KORT 2
Har jord rettigheder, ligesom mennesker og dyr?

Tænk over: Hvad gør noget værdigt til rettigheder? I hvilken grad skal vi passe på jorden, bare fordi den er fuld af liv (livets iboende værdi)? Eller skal vi passe på jorden, fordi den er et fælles gode?

KORT 3
Er det etisk at dyrke mad med metoder, der skader jorden, hvis det i dag brødføder sultne mennesker?

Tænk over: Hvordan balancerer vi umiddelbare menneskelige behov med langsigtet miljøbeskyttelse?

KORT 4
Hvem er ansvarlig, når jorden ødelægges – mineselskabet, den enkelte landmand, regeringen eller samfundet som helhed?

Tænk over: Hvor ligger det moralske ansvar, når der sker miljøskader?

KORT 5
Er det retfærdigt, at velhavende lande importerer deres fødevarer fra fattigere lande, og at markedspres ofte resulterer i intensive, storstilede landbrugssystemer med urimelige arbejdsforhold og lavere miljøstandarder, som skader disse landes jord?

Tænk på: Global retfærdighed, miljøkolonialisme og fair handel i fødevaresystemer.

KORT 6
Burde vi spise mindre af de fødevarer, der skader jorden, for at beskytte jorden, selvom vi nyder disse produkter, eller de er økonomisk rentable? Hvilke fødevarer mener du skader jorden, og på hvilken måde?

Tænk over: Personlig frihed versus miljømæssigt ansvar. Hvornår bør individuelle valg styres af miljøetik?

KORT 7
Er det forkert at bygge huse og veje på frugtbar landbrugsjord, når folk har brug for hjem?

Tænk over: Konkurrerende menneskelige behov – boligproduktion versus fødevareproduktion. Hvordan træffer vi etiske valg om arealanvendelse?

KORT 8
Har vi ret til at bruge kemikalier på jorden, hvis vi ikke fuldt ud forstår deres langsigtede virkninger?

Tænk over: Forsigtighedsprincippet, videnskabelig usikkerhed og moralsk beslutningstagning under risiko.

KORT 9
Skal velhavende mennesker betale mere for at beskytte jorden, da de forbruger flere ressourcer?

Tænk over: Miljømæssig retfærdighed, økonomisk ulighed og ansvarlighed baseret på forbrugsmønstre.

KORT 10
Er det etisk at patentere frø og kontrollere, hvad landmændene kan dyrke i deres egen jord?

Tænk over: Virksomheders kontrol over naturen, landmænds rettigheder og etikken i at eje biologiske ressourcer.

KORT 11
Hvad skylder vi regnormene, bakterierne og andre skabninger, der lever i jorden?

Tænk over: Jordorganismers moralske status, etik omkring biodiversitet og vores forhold til usynligt liv.

KORT 12
Burde skoler være forpligtet til at undervise i jordbeskyttelse, ligesom de underviser i genbrug?

Tænk over: Uddannelsesansvar, miljøkendskab og at forberede borgerne på miljømæssige udfordringer.

KORT 13
Er det forkert at spilde mad, når vi ved, at fødevareproduktion skader jorden?

Tænk over: Personligt ansvar, affaldsetikken og de skjulte miljøomkostninger ved vores daglige valg.

KORT 14
Har byboere det samme ansvar for at beskytte jorden som landboere, der bor tættere på landbrugsjord?

Tænk over: Geografisk placering og moralsk ansvar, forbindelser mellem by og land og miljømæssigt medborgerskab.

KORT 15
Skal vi bruge teknologi til at skabe kunstig jord, eller fokusere på at beskytte naturlig jord?

Tænk over: Teknologi versus natur, innovation versus bevaring og etikken i at erstatte naturlige systemer.

KORT 16
Er det etisk forsvarligt at købe billig mad, hvis vi ved, at den er dyrket med metoder, der skader jorden?

Tænk over: Forbrugeransvar, økonomisk pres og de moralske dimensioner af købsbeslutninger.

KORT 17
Hvad ville du sige til en landmand, der siger: "Jeg skal brødføde min familie i dag – jeg kan ikke bekymre mig om jorden om 50 år"?

Tænk over: Øjeblikkelig overlevelse versus langsigtet bæredygtighed, empati for vanskelige økonomiske situationer og praktisk etik.

KORT 18
Bør der være en international lov, der beskytter jordbunden, i lighed med love, der beskytter truede arter?

Tænk over: Global styring, miljølovgivning og om jord fortjener juridisk beskyttelse.

KORT 19
Er det rimeligt at bede fattige lande om at beskytte deres jord, hvis rige lande beskadigede deres under industrialiseringen?

Tænk over: Historisk ansvar, global lighed og retfærdig byrdefordeling inden for miljøbeskyttelse.

KORT 20
Har vi en etisk forpligtelse til at genoprette beskadiget jord, selvom det er dyrt og tager årtier?

Tænk over: Moralsk reparation, miljøgenopretning og langsigtet tænkning i etik.

LÆRERENS VEJLEDNING TIL BRUG AF KORTENE:

Diskussionstips:
- Giv eleven 30-45 sekunder til de første svar
- Opfordr eleverne til at forklare deres argumenter
- Stil opfølgende spørgsmål som "Hvad ville en person, der er uenig, sige?"
- Forbind svar med bredere etiske principper (retfærdighed, omsorg, rettigheder, ansvar)

Tilpasningsideer:
- For yngre elever: Vælg enklere kort (#1, #2, #6, #13)
- For øvede elever: Kombinér flere kort til komplekse scenarier
- Til debatformat: Brug modsatrettede kort til at skabe strukturerede argumenter

Kulturel følsomhed:
- Vær opmærksom på, at landbrugspraksis varierer fra region til region
- Opfordr eleverne til at dele viden fra deres egen kulturelle baggrund

- Undgå fordømmende sprog om forskellige landbrugstraditioner

JORDDILEMMA TEATERSCENARIEKORT

Instruktioner til lærere: Udskriv disse scenariekort på forskelligt farvet papir og klip dem ud. Hvert kort indeholder et komplet scenarie med tildelte roller. Grupper på 4-5 elever opfører 2-minutters scener, der udforsker disse etiske dilemmaer.

SCENARIEKORT 1: DEN SULTNE LANDSBY
Omgivelser: En lille landbrugslandsby i Østeuropa, der står over for fødevaremangel

Dilemmaet: Landsbyens jord bliver mindre frugtbar hvert år på grund af intensivt landbrug, men folk er sultne nu og har brug for øjeblikkelig fødevareproduktion.

ROLLER:
- Landsbyens borgmester: Vil gerne brødføde folk med det samme, foreslår at bruge mere gødning
- Miljøforsker: Advarer om, at intensivt landbrug vil ødelægge jorden permanent
- Ældre landmand: Har set jordkvaliteten forringes over 40 år, bekymret for børnebørn
- Ung forælder: Har sultne børn, har brug for mad i år, kan ikke vente på langsigtede løsninger
- Repræsentant for fremtidige generationer: Taler på vegne af børn, der endnu ikke er født, og som vil arve beskadiget jord

Nøglespørgsmål: Bør landsbyen prioritere umiddelbare fødevarebehov eller langsigtet jordbundssundhed?

SCENARIEKORT 2: UDVIKLINGSBESLUTTELSEN
Miljø: Et byrådsmøde om et foreslået indkøbscenter

Dilemmaet: En stor virksomhed ønsker at bygge et indkøbscenter på byens mest frugtbare landbrugsjord, hvilket lover 500 arbejdspladser og skatteindtægter.

ROLLER:
- Byrådsleder: Ønsker økonomisk udvikling og job til arbejdsløse beboere
- Lokal landmand: Ejer den frugtbare jord, har brug for penge, men elsker at dyrke landbrug
- Miljøaktivist: Argumenterer for, at frugtbar jord aldrig bør brolægges
- Arbejdsløs arbejder: Har desperat brug for et job, støtter udviklingen af indkøbscentret
- Skoleelev: Bekymret for fødevaresikkerhed og klimaforandringer for deres generation

Nøglespørgsmål: Er økonomisk udvikling værd at ofre frugtbar landbrugsjord?

SCENARIEKORT 3: DET KEMISK VALG
Miljø: En familiegård står over for et skadedyrsudbrud, der truer deres afgrøder

Dilemmaet: Et nyt pesticid vil redde årets høst, men kan skade jordorganismer og forurene grundvandet.

ROLLER:
- Landmand: Står over for økonomisk ruin, hvis afgrøderne slår fejl, overvejer brug af pesticider
- Jordforsker: Forklarer, hvordan kemikalier skader gavnlige jordbakterier og regnorme
- Nabo: Bekymret for vandforurening, der påvirker deres families helbred
- Landbrugsrådgiver: Anbefaler rentable, men potentielt skadelige landbrugsmetoder
- Økologisk landmand: Deler erfaringer med kemikaliefri alternativer, der tager tid at virke

Nøglespørgsmål: Bør landmænd bruge kemikalier, der skader jorden, for at redde deres umiddelbare levebrød?

SCENARIEKORT 4: DEN GLOBALE FØDEVAREHANDEL
Ramme: Internationalt handelsforhandlingsmøde

Dilemmaet: Et velhavende europæisk land ønsker at importere billige fødevarer fra et udviklingsland, men landbrugsmetoderne skader eksportlandets jord.

ROLLER:
- Europæisk handelsrepræsentant: Ønsker billig import af fødevarer for at holde priserne lave for forbrugerne
- Landmand i udviklingsland: Har brug for indkomst, men landbrugsmetoderne ødelægger den lokale jord
- Fortaler for miljøretfærdighed: Argumenterer for, at velhavende lande udnytter fattigere nationers ressourcer
- Europæisk forbruger: Ønsker mad til overkommelige priser, men forstår ikke miljøomkostningerne
- International jordbundsekspert: Forklarer, hvordan globale handelsmønstre bidrager til jordforringelse

Nøglespørgsmål: Er det etisk for velhavende lande at importere fødevarer produceret ved hjælp af jordbeskadigende metoder?

SCENARIEKORT 5: KLIMAKONFLIKTET
Rammer: Et universitetsforskningsmøde om klimaløsninger

Dilemmaet: Forskere diskuterer, om de skal fokusere på at beskytte eksisterende jord eller udvikle kunstige alternativer, efterhånden som klimaforandringerne forværres.

ROLLER:
- Traditionel økolog: Mener, at beskyttelse af naturlig jord bør være prioriteten
- Teknologiforsker: Argumenterer for, at kunstig jord kan brødføde folk hurtigere end restaurering
- Oprindelig vidensbevarer: Deler traditionelle jordplejepraksisser fra forfædre
- Klimaflygtninge: Repræsenterer personer, der flygter fra områder, hvor jorden er blevet ødelagt
- Universitetets finansieringsudvalg: Skal beslutte, hvor begrænsede forskningsmidler skal investeres

Nøglespørgsmål: Skal vi investere i at beskytte den naturlige jord eller udvikle teknologiske alternativer?

SCENARIEKORT 6: FRØMONOPOLET
Miljø: En retssal, hvor en landmand bliver sagsøgt for at have gemt frø

Dilemmaet: En stor virksomhed hævder, at en landmand har krænket deres patent ved at gemme frø fra planter dyrket i hans egen jord.

ROLLER:
- Virksomhedsadvokat: Argumenterer for, at virksomheden investerede i udvikling af frø og fortjener profit
- Lille landmand: Mener, at landmænd altid har haft ret til at gemme frø fra deres jord
- Dommer: Skal vælge mellem virksomhedsrettigheder og traditionelle landbrugspraksisser
- Forbrugerforkæmper: Bekymret for fødevarepriser, hvis landmændene ikke kan gemme frø
- Landbrugshistoriker: Forklarer, hvordan frøbevaring har været afgørende for jordens tilpasning

Nøglespørgsmål: Hvem har ret til at kontrollere, hvad der vokser i jorden – virksomheder eller landmænd?

SCENARIEKORT 7: KØDDILEMMAET
Rammer: En familiemiddagsdiskussion om at ændre deres kost

Dilemmaet: Familien lærer, at husdyrbrug bruger meget mere jord og beskadiger jorden mere end planteavl, men de elsker at spise kød.

ROLLER:
- Miljøbevidst teenager: Ønsker at familien bliver vegetarer
- Traditionel bedsteforælder: Mener, at kød er essentielt for sundhed og kultur
- Arbejdende forælder: Bekymret over omkostninger og tid ved at ændre familiens måltider
- Lokal kvægavler: Argumenterer for, at velforvaltet græsning faktisk hjælper jorden
- Ernæringsekspert: Forklarer sundhedspåvirkningen af forskellige kostvalg

Nøglespørgsmål: Har familier en etisk forpligtelse til at reducere kødforbruget for at beskytte jorden?

SCENARIEKORT 8: BYHAVEN
Miljø: Et møde i byens naboer om en tom grund

Dilemmaet: Beboerne ønsker at anlægge en fælleshave på forurenet byjord, men oprydning er dyr og tidskrævende.

ROLLER:
- Lokalorganisator: Ønsker adgang til frisk mad i lavindkomstkvarterer
- Ekspert i jordrensning: Forklarer farerne ved forurenet jord og oprydningsomkostningerne
- Byrådsmedlem: Har begrænset budget til miljøprojekter
- Lokal forælder: Vil have, at børnene lærer om at dyrke mad, men frygter jordforurening
- Aktivist for miljøretfærdighed: Argumenterer for, at fattige kvarterer fortjener ren jord ligesom velhavende områder

Nøglespørgsmål: Bør lokalsamfund acceptere forurenet jord eller kræve dyr oprydning af hensyn til miljømæssig retfærdighed?

SCENARIEKORT 9: ARVESKILLET
Miljø: Et familiemøde om at arve en gård

Dilemmaet: Søskende skal beslutte, om de vil fortsætte bæredygtigt landbrug (lav profit) eller udleje jord til intensivt landbrug (høj profit, men jordskade).

ROLLER:
- Ældste søskende: Vil ære forældrenes arv inden for bæredygtigt landbrug
- Forretningsorienteret søskende: Har brug for penge fra jorden til at betale for børnenes uddannelse
- Miljøforkæmper-søskende: Mener, at jorden bør beskyttes uanset profit
- Lokal landbrugsrådgiver: Anbefaler intensivt landbrug for maksimal profit
- Familieven/advokat: Forsøger at hjælpe familien med at finde en kompromisløsning

Nøglespørgsmål: Bør familier prioritere økonomiske behov eller miljøforvaltning, når de arver jord?

SCENARIEKORT 10: SKOLEFROKORT
Rammer: Et skolebestyrelsesmøde om kantinens madprogram

Dilemmaet: Skolen kan købe billig mad dyrket med jordbeskadigende metoder, eller dyr økologisk mad, der beskytter jorden, men belaster budgettet.

ROLLER:
- Skoleleder: Vil gerne tilbyde sund mad, men har et begrænset budget
- Forældrerepræsentant: Kræver økologisk mad for børns sundhed
- Skolebestyrelseskasserer: Bekymret over budgetnedskæringer til andre programmer
- Leder af elevmiljøklub: Ønsker, at skolen skal sætte et forbillede for jordbeskyttelse
- Lokal økologisk landmand: Forklarer udfordringerne ved jordvenligt landbrug og højere omkostninger

Nøglespørgsmål: Bør skoler bruge flere penge på miljøansvarlig mad, selvom det betyder at skære ned på andre programmer?

LÆRERHENVISNING TIL SCENARIEKORT:

Ydelsestips:
- Giv grupperne 5 minutter til at læse og diskutere deres scenarie
- Opmuntr eleverne til virkelig at "blive" deres karakter
- Mind eleverne om, at der muligvis ikke findes en perfekt løsning – etiske dilemmaer er komplekse
- Bed publikum om at foreslå kreative kompromiser efter hver forestilling

Diskussionsspørgsmål efter hver scene:
- Hvilke værdier var i konflikt i dette scenarie?
- Hvilken karakters argument var mest overbevisende, og hvorfor?

- Hvordan kunne dette dilemma løses på en måde, der tager hensyn til alles behov?
- Hvad ville du gøre, hvis du var i denne situation?

Vurderingsfokus:
- Eleverne demonstrerer forståelse for flere perspektiver
- Eleverne kan identificere de etiske principper, der er på spil
- Eleverne foreslår gennemtænkte løsninger, der tager hensyn til forskellige interessenter
- Eleverne viser empati for forskellige synspunkter

Udvidelsesideer:
- Lad eleverne skrive alternative slutninger til scenarier
- Skab nye scenarier baseret på lokale jordbundsproblemer
- Undersøg eksempler på lignende dilemmaer fra den virkelige verden
- Inviter lokale landmænd eller miljøeksperter til at reagere på elevernes optrædener

JORDLØSNINGER PLEDGE TREE: HURTIGSPØRGSMÅL

Instruktioner til lærere: Brug disse opgaver til at hjælpe eleverne med at udvikle meningsfulde, personlige løfter om jordbeskyttelse. Eleverne kan vælge spørgsmål, der giver genklang hos dem, eller arbejde systematisk med kategorier.

PERSONLIGE LIVSSTILSLØFTTER

Madvalg:
- Hvad er én ændring jeg kan foretage i mine spisevaner, der kan hjælpe med at beskytte jorden?
- Hvordan kan jeg reducere madspild i min hverdag?
- Hvilke lokalt dyrkede fødevarer kan jeg vælge oftere?
- Hvordan kan jeg lære mere om, hvor min mad kommer fra, og hvordan den dyrkes?
- Hvad er ét kødfrit måltid, jeg kunne prøve hver uge for at reducere presset på jorden?

Forbrugerbeslutninger:
- Hvordan kan jeg støtte virksomheder, der bekymrer sig om jordens sundhed?
- Hvilke spørgsmål kan jeg stille, når jeg handler for at lære om jordvenlige produkter?
- Hvordan kan jeg vælge kvalitet frem for kvantitet i mine køb?
- Hvordan kan jeg reducere mit samlede forbrug for at hjælpe miljøet?
- Hvordan kan jeg undersøge virksomheders miljøpraksis, før jeg køber deres produkter?

Hus og have:
- Hvad kan jeg gøre i min families have eller altan for at beskytte jorden?
- Hvordan kan jeg begynde at kompostere madrester derhjemme?
- Hvilke naturlige alternativer kan jeg bruge i stedet for kunstgødning eller pesticider?
- Hvordan kan jeg skabe levesteder for jordbærende skabninger som regnorme?
- Hvordan kan jeg reducere kemikalieafstrømning fra mit hjem?

LÆRINGS- OG UDDANNELSESLØFTER

Vidensopbygning:
- Hvad er én ny ting, jeg gerne vil lære om jord i denne måned?
- Hvordan kan jeg dele det, jeg har lært om jord, med min familie eller venner?

- Hvilken dokumentar, bog eller hjemmeside om jord vil jeg udforske?
- Hvordan kan jeg forbinde jordbundens sundhed med andre fag, jeg studerer?
- Hvilken lokal jordbundsekspert eller landmand kunne jeg interviewe eller lære af?

Skole og lokalsamfund:
- Hvordan kan jeg skabe opmærksomhed omkring jordbunden på min skole eller i min ungdomsgruppe?
- Hvordan kan jeg involvere mine venner i jordbeskyttelse?
- Hvordan kan jeg starte samtaler om jordetik med folk jeg kender?
- Hvilken præsentation eller hvilket projekt om jord kunne jeg lave til andre?
- Hvordan kan jeg forbinde jordbeskyttelse med andre sager, jeg er interesseret i?

HANDLINGS- OG FORTALERGIVNINGSLØFTER

Direkte handling:
- Hvad er én praktisk aktivitet, jeg kan gøre for at hjælpe jorden i mit lokalsamfund?
- Hvordan kan jeg deltage i lokale miljøoprydnings- eller restaureringsprojekter?
- Hvilket fælleshave- eller bylandbrugsprojekt kan jeg støtte?
- Hvordan kan jeg hjælpe med at fjerne invasive planter, der skader jorden?
- Hvordan kan jeg reducere erosion eller jordskader i mit område?

Interessentskab og indflydelse:
- Hvordan kan jeg opfordre min skole til at indføre mere jordvenlige praksisser?
- Hvilket brev kan jeg skrive til en lokal politiker om jordbeskyttelse?
- Hvordan kan jeg bruge sociale medier til at øge bevidstheden om jordbundsproblemer?
- Hvilken underskriftsindsamling eller kampagne for jordbeskyttelse kan jeg støtte?
- Hvordan kan jeg påvirke min families købsbeslutninger for at støtte jordens sundhed?

KREATIVE OG INNOVATIVE LØFTER

Kunstnerisk udtryk:
- Hvordan kan jeg bruge kunst, musik eller skrivning til at fejre jordbunden?
- Hvilket kreativt projekt kan jeg lave for at vise andre, hvorfor jord er vigtig?
- Hvordan kan jeg dokumentere jorden i mit lokalområde gennem fotografi eller kunst?
- Hvilken historie eller hvilket digt kan jeg skrive om jordbeskyttelse?
- Hvordan kan jeg designe noget, der hjælper folk med at få kontakt med jord?

Innovation og problemløsning:
- Hvilken simpel opfindelse eller løsning til jordbeskyttelse kan jeg undersøge eller udvikle?
- Hvordan kan jeg eksperimentere med naturlige måder at forbedre jordens sundhed på?
- Hvilken app, hjemmeside eller værktøj kan hjælpe folk med at træffe jordvenlige valg?
- Hvordan kan jeg designe et bedre system til kompostering eller jordpleje?
- Hvordan kan jeg kombinere teknologi med jordbeskyttelse?

FORHOLD OG FÆLLESSKABSLØFTER

Familieforbindelser:
- Hvordan kan jeg involvere min familie i jordbeskyttelsesaktiviteter?
- Hvilken samtale om jordetik kan jeg starte derhjemme?

- Hvordan kan jeg lære om min families eller forfædres forhold til jord?
- Hvilken familietradition relateret til havearbejde eller landbrug kan jeg fortsætte eller starte?
- Hvordan kan jeg lære yngre familiemedlemmer om jord?

Fællesskabsbygning:
- Hvordan kan jeg komme i kontakt med andre, der bekymrer sig om jordbunden i mit område?
- Hvilken gruppe eller organisation med fokus på jord- eller miljøbeskyttelse kan jeg blive medlem af?
- Hvordan kan jeg organisere et jordfokuseret arrangement eller en aktivitet med venner?
- Hvordan kan jeg hjælpe mine naboer med at træffe jordvenlige valg?
- Hvordan kan jeg bygge bro mellem forskellige grupper, der bekymrer sig om jord?

LANGSIGTEDE FORPLIGTELSER

Fremtidig planlægning:
- Hvilken karrierevej kunne give mig mulighed for at beskytte jord professionelt?
- Hvordan kan jeg sikre, at jordbeskyttelse fortsat er vigtig for mig, når jeg bliver ældre?
- Hvilke færdigheder ønsker jeg at udvikle for at blive en bedre jordforvalter?
- Hvordan kan jeg påvirke den næste generation til at bekymre sig om jorden?
- Hvilken arv ønsker jeg at efterlade inden for miljøbeskyttelse?

Systemisk ændring:
- Hvordan kan jeg støtte politikker, der beskytter jordbunden på lokalt, nationalt eller globalt niveau?
- Hvad er én måde, jeg kan arbejde hen imod at ændre skadelige systemer?
- Hvordan kan jeg støtte landmænd, der bruger jordvenlige metoder?
- Hvilke økonomiske valg kan jeg træffe, der støtter jordens sundhed?
- Hvordan kan jeg tale for jordbundsundervisning i skolerne?

REFLEKSIONSOPGAVER FOR LØFTEUDVIKLING:

Personlig forbindelse:
- Hvilket aspekt af jordbeskyttelse føles vigtigst for mig personligt?
- Hvilke færdigheder eller ressourcer har jeg allerede, som kunne hjælpe jorden?
- Hvilke barrierer kan forhindre mig i at hjælpe jorden, og hvordan kan jeg overvinde dem?
- Hvordan hænger beskyttelse af jord sammen med andre værdier, jeg har?

Realistisk målsætning:
- Hvad er ét lille skridt jeg kan tage i denne uge?
- Hvad er noget jeg kan gøre regelmæssigt, f.eks. en gang om måneden?
- Hvilke sæsonbestemte aktiviteter kunne jeg forpligte mig til?
- Hvordan kan jeg gøre mit løfte specifikt og målbart?

Konsekvenshensyn:
- Hvordan kan min individuelle handling inspirere andre?
- Hvilke ringvirkninger kan mit løfte have i mit lokalsamfund?
- Hvordan imødekommer mit løfte både de umiddelbare og langsigtede jordbehov?
- Hvilken kombination af personlig forandring og kollektiv handling giver mening?

EKSEMPELER PÅ STARTERE PÅ LØFTER (For studerende, der har brug for mere struktur):

- "Jeg lover at..."
- "Hver uge vil jeg..."
- "Jeg forpligter mig til at lære..."
- "Jeg vil dele..."
- "Jeg lover at..."
- "Inden udgangen af denne måned vil jeg..."
- "Jeg vil kæmpe for..."
- "Jeg vil reducere..."
- "Jeg vil støtte..."
- "Jeg vil skabe..."

Opfordr eleverne til at:
- Gør løfter specifikke og handlingsrettede
- Vælg noget, de oprigtigt holder af
- Overvej både individuelle og kollektive konsekvenser
- Tænk over, hvordan deres løfte afspejler deres personlige værdier
- Vær realistisk omkring, hvad de kan opnå
- Inkluder en tidslinje, når det er relevant
- Overvej hvordan de kan vide, om de har haft succes

Lærerpåmindelse: Understreg, at løfter bør være positive, løsningsfokuserede og personligt meningsfulde snarere end præskriptive eller skyldfølende.

ETISKE JORDVOGTERS REFLEKSIONSARK

DEL 1: FORBINDELSE MED JORDEN

1. Hvordan havde du det med jord i begyndelsen af timen? Sæt en ring om én og forklar:

Ligeglad – Nysgerrig – Bekymret – Forbundet – Andet: _____

Forklar din følelse:
_____
_____

2. Hvad var én ting ved jord, der overraskede dig i dagens lektion?
_____
_____

3. Færdiggør denne sætning: "Jord er vigtig fordi..."
_____
_____
_____

DEL 2: ETISK TÆNKNING

4. Hvad vil det sige at have et "etisk forhold" til jord?

_____
_____
_____

5. Hvilken karakters perspektiv fandt du mest overbevisende ud fra rollespillet? Hvorfor?

Karakter: _____

Hvorfor deres perspektiv var overbevisende:
_____
_____
_____

6. Hvilket et etisk princip (som retfærdighed, ansvarlighed eller omhu), mener du bør vejlede os i, hvordan vi behandler jord?

Princip: _____

Hvordan det gælder for jord:
_____
_____

DEL 3: PERSONLIGT ANSVAR

7. Sæt en cirkel om den udtalelse, der bedst beskriver dine nuværende følelser omkring personligt ansvar for jord:

a) Jeg tror ikke, at enkeltpersoner kan gøre den store forskel
b) Jeg vil gerne hjælpe, men ved ikke hvordan
c) Jeg føler mig ansvarlig, men det virker overvældende
d) Jeg føler mig motiveret til at handle
e) Jeg forsøger allerede at beskytte jorden i min dagligdag

Forklar dit valg:
_____
_____

8. Hvad er én barriere, der kan forhindre dig i at beskytte jorden? Hvordan kan du overvinde den?

Barriere: _____

Sådan overvinder du det:
_____
_____

9. Hvordan påvirker dine daglige valg allerede jorden (positivt eller negativt)?
_____
_____

DEL 4: FREMTIDEN

10. Dit løfte til Jordløsningstræet var:
_____
_____

Hvorfor valgte du netop dette løfte?
_____
_____

11. Hvordan vil du huske at holde dit løfte?
_____
_____

12. Hvordan kan du opfordre andre til at passe på jorden?
_____
_____

DEL 5: DYBERE REFLEKSION

13. Hvordan tror du, at fremtidige generationer vil bedømme vores behandling af jord? Hvad ønsker du, at de skal vide om din generations indsats?
_____
_____
_____
_____

14. Hvis jorden kunne tale, hvad tror du, den ville sige til mennesker?
_____
_____
_____

15. Færdiggør denne sætning: "At være jordvogter betyder..."
_____
_____
_____

DEL 6: FORBINDELSER

16. Hvordan hænger det at bekymre sig om jord sammen med andre værdier eller problemstillinger, du er interesseret i?
_____
_____
_____

17. Hvilket spørgsmål om jordetik har du stadig efter dagens lektion?
_____
_____

18. Hvordan har dit forhold til jord ændret sig i løbet af denne lektion?

Før: _____

Efter: _____

Hvad forårsagede denne ændring:
_____
_____

DEL 7: AFSLUTTENDE REFLEKSION

19. Tegn eller skriv om, hvordan det er for dig at være "jordvogter":

[Stor tom æske til tegning/skrivning]

20. Et ord, der beskriver, hvordan du har det med jord nu:

MIT ORD: _____

Hvorfor dette ord:
_____
_____

LÆRERENS NOTER:

Vurderingsfokus:
- Led efter beviser for etisk ræsonnement og personlig forbindelse
- Bemærk elevernes evne til at forbinde individuelle handlinger med en bredere effekt
- Observer udviklingen af miljømedborgerskabskoncepter
- Kontroller forståelsen af flere perspektiver på jordbundsproblemer

Opfølgningsmuligheder:
- Brug svarene til at planlægge fremtidige lektioner
- Del anonyme uddrag for at inspirere til diskussion i klassen
- Lav en klasseopsummering af fælles temaer
- Forbind til porteføljevurdering eller igangværende projekter

Tidsbesparende tips:
- Eleverne kan færdiggøre afsnit 1-3 i løbet af hovedlektionen
- Afsnit 4-7 fungerer godt som stille refleksionstid
- Kan tilpasses til lektier
- Overvej at lade eleverne udfylde digitalt for nem opbevaring

---

ETISKE RAMMER FOR JORDANALYSE
Lærerinformationsark

Til brug for avancerede elever eller til udvidede aktiviteter

---

OVERSIGT

Disse tre store etiske rammer giver forskellige perspektiver på at analysere jordbundsrelaterede moralske dilemmaer. Hver ramme stiller forskellige spørgsmål og kan føre til forskellige konklusioner om den samme situation. Forståelse af disse tilgange hjælper eleverne med at udvikle mere sofistikerede etiske ræsonnementer om miljøspørgsmål.

---

1. PLIGTEBASERET ETIK

Nøgleprincip:
Handlinger er rigtige eller forkerte baseret på, om de følger moralske regler eller pligter, uanset konsekvenserne.

Kernespørgsmål:
"Hvad er vores pligt med hensyn til jord?"

Anvendes til jordproblemer:
- Pligt over for fremtidige generationer: Vi har en absolut forpligtelse til at bevare jorden for dem, der endnu ikke er født
- Forvaltningspligt: Mennesker har en moralsk pligt til at drage omsorg for naturen.
- Pligt til retfærdighed: Vi skal behandle alle mennesker retfærdigt med hensyn til adgang til frugtbar jord
- Sandhedspligt: Vi skal være ærlige om jordforringelse og dens årsager

Eksempelanalyse:
Scenarie: En landmand skal vælge mellem at bruge kemikalier til at redde årets afgrøde eller beskytte jordens sundhed.

Deontologisk tilgang: "Hvis vi har pligt til at bevare jorden for fremtidige generationer, er det forkert at bruge skadelige kemikalier uanset de umiddelbare fordele. Vores pligt er at handle i overensstemmelse med principper, som vi ønsker, at alle følger."

Spørgsmål til studenterdiskussion:
- Hvilke pligter har vi over for jord, der ikke kan brydes?
- Bør disse pligter gælde ligeligt for alle mennesker, overalt?
- Hvordan afgør vi, hvornår pligter er i konflikt (at brødføde mennesker vs. at bevare jorden)?

Nøglefilosoffer: Immanuel Kant, W. D. Ross

---

2. KONSEKVENTIALISTISK ETIK (RESULTATBASERET)

Nøgleprincip:
Handlinger er rigtige eller forkerte udelukkende baseret på deres resultater eller konsekvenser.

Kernespørgsmål:
"Hvilke jordbeskyttelsestiltag vil give de bedste samlede resultater?"

Anvendes til jordproblemer:
- Det største gode: Handlinger, der beskytter jorden for det største antal mennesker, er moralsk rigtige.

- Cost-benefit-analyse: Vi bør vælge jordbundspolitikker, der maksimerer fordelene og minimerer skadevirkningerne
- Utilitaristisk kalkulation: Det rigtige valg skaber mest lykke/velvære samlet set
- Langsigtet vs. kortsigtet: Vi skal afveje umiddelbare behov mod fremtidige konsekvenser

Eksempelanalyse:
Scenarie: En regering skal vælge mellem at støtte intensivt landbrug (øjeblikkelig fødevaresikkerhed) eller bæredygtigt landbrug (langsigtet jordbundssundhed).

Konsekvensanalyse: "Vi bør beregne, hvilken mulighed der giver de bedste resultater for flest mennesker over tid. Hvis bæredygtigt landbrug forhindrer hungersnød om 50 år, kan det være værd at håndtere kortsigtede fødevaremangler nu."

Spørgsmål til studenterdiskussion:
- Hvordan måler og sammenligner vi forskellige typer konsekvenser?
- Skal vi prioritere umiddelbare menneskelige behov eller langsigtet miljømæssig sundhed?
- Hvordan tager vi højde for konsekvenser, vi ikke kan forudsige?

Nøglefilosoffer: Jeremy Bentham, John Stuart Mill, Peter Singer

---

3. DYDSETIK (KARAKTERBASERET)

Nøgleprincip:
Handlinger er rigtige eller forkerte baseret på, om de afspejler gode karaktertræk (dyder) eller dårlige (laster).

Kernespørgsmål:
"Hvilken slags person skal jeg være i forhold til jord?"

Anvendes til jordproblemer:
- Mådeholdens dyd: Moderation i ressourceforbrug, undgåelse af overforbrug
- Dyd af forsigtighed: Visdom i beslutningstagning om jordforvaltning
- Retfærdighedens dyd: Retfærdighed i, hvordan jordressourcer deles og beskyttes
- Medfølelsens dyd: Omsorg for jordens liv og fremtidige generationer
- Modets dyd: At stå op for jordbeskyttelse, selv når det er svært

Eksempelanalyse:
Scenarie: En forbruger skal vælge mellem billig mad (muligvis produceret skadeligt) og dyr økologisk mad.

Dydsetisk tilgang: "En dydig person ville være mådeholden (ikke spildende), forsigtig (med tanke på langsigtede virkninger) og retfærdig (støtte fair landbrugspraksis). Det rigtige valg afspejler de karaktertræk, vi ønsker at udvikle."

Spørgsmål til studenterdiskussion:
- Hvilke karaktertræk bør styre vores forhold til jord?
- Hvordan kan jordpleje hjælpe os med at blive bedre mennesker?
- Hvordan ville en "dydig jordvogter" se ud?

Nøglefilosoffer: Aristoteles, Alasdair MacIntyre, Rosalind Hursthouse

---

SAMMENLIGNING AF RAMMERNE

Eksempel på jorddilemma: Skal en by bygge billige boliger på frugtbar landbrugsjord?

Ramme	Fokus	Nøglespørgsmål	Sandsynlig konklusion
Deontologisk	Moralske pligter	"Hvad er vores pligt til at bevare landbrugsjord?"	Sandsynligvis modsætte sig udvikling (pligt til at bevare jorden)
Konsekvensialisme	Resultater	"Hvilket valg giver de bedste samlede resultater?"	Afhænger af beregning af fordele vs. ulemper
Dydsetik	Karakter	"Hvad ville et dydigt fællesskab gøre?"	Fokus på en afbalanceret og klog beslutningsproces

---

UNDERVISNINGSSTRATEGIER

For avancerede studerende:
1. Rotation af rammeværk: Lad eleverne analysere det samme jordscenarie ved hjælp af alle tre rammeværk
2. Debatformat: Tildel forskellige rammer til forskellige hold
3. Casestudieanalyse: Anvend rammer på jordkontroverser i den virkelige verden
4. Filosofisk dialog: Eleverne rollespiller, at de er filosoffer, der debatterer jordbundsspørgsmål

Diskussionsfacilitering:
- Anerkend kompleksitet: Disse rammer fører ofte til forskellige konklusioner
- Opfordr til syntese: Eleverne kan kombinere indsigter fra flere rammer
- Anvendelse i den virkelige verden: Hjælp eleverne med at se, hvordan disse rammer fremstår i faktiske politiske debatter.
- Personlig refleksion: Hvilken ramme stemmer bedst overens med hver enkelt elevs værdier?

Vurderingsspørgsmål:
- Hvordan ville hver ramme gribe dette jordbundsdilemma an?
- Hvad er styrkerne og begrænsningerne ved hver tilgang?
- Hvilket rammeværk finder du mest overbevisende i forbindelse med miljøspørgsmål? Hvorfor?
- Hvordan kan en kombination af rammer føre til bedre beslutninger om jordbeskyttelse.

ALMINDELIGE MISFORSTÅELSER BLANDT STUDERENDE

Om deontologisk etik:
- Misforståelse: "Regler er altid rigide og kan ikke brydes"
- Virkelighed: Regler kan være komplekse og kan kræve fortolkning i specifikke situationer

Om konsekvensetik:
- Misforståelse: "Alt er okay, hvis det giver gode resultater"
- Virkelighed: Konsekvenser skal beregnes omhyggeligt og fordeles retfærdigt

Om dydsetik:

- Misforståelse: "Det handler bare om at være et godt menneske"
- Virkelighed: Dyder er specifikke karaktertræk, der kræver udvikling og øvelse.

UDVIDELSESAKTIVITETER

Forskningsprojekter:
Studerende undersøger, hvordan forskellige etiske rammer er blevet anvendt i miljøpolitik
Sammenlign oprindelige folks etiske tilgange til jord med vestlige filosofiske rammer
Analyser gældende jordbeskyttelseslovgivning gennem forskellige etiske perspektiver

Kreative anvendelser:
Studerende skaber "etiske beslutningstræer" for jordbundsrelaterede valg
Design kampagner, der appellerer til forskellige etiske rammer
Skriv breve til politikere med forskellige etiske argumenter

Tværfaglige forbindelser:
Historie: Hvordan har forskellige samfund anvendt denne etik på arealanvendelse?
Videnskab: Hvordan interagerer videnskabelige fakta med etiske rammer?
Økonomi: Hvordan hænger økonomiske teorier sammen med disse etiske tilgange?

LÆRERENS REFLEKSIONSSPØRGSMÅL

- Hvilket rammeværk finder jeg personligt mest overbevisende i forbindelse med miljøspørgsmål?
- Hvordan kan jeg hjælpe eleverne med at se værdien i rammer, der ikke matcher deres oprindelige præferencer?
- Hvilke jordbundsproblemer i vores lokalområde kunne drage fordel af denne etiske analyse?
- Hvordan kan jeg opfordre eleverne til at udvikle deres egen etiske ramme for miljømæssig beslutningstagning?

Husk: Målet er ikke at finde den "rigtige" ramme, men at hjælpe eleverne med at udvikle sofistikerede etiske ræsonnementsfærdigheder, som de kan anvende på komplekse miljømæssige udfordringer gennem hele deres liv.